

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola Karlshamns kommun och Möllegårdens skola

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Karlshamns kommun och Möllegårdens skola avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Karlshamns kommun och Möllegårdens skola i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen följer återkommande upp och analyserar både nuvarande och framtida behov av behöriga förskollärare och lärare. Huvudmannens arbete med att kartlägga förskollärares och lärares behörighet involverar även möjligheter för behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal. Huvudmannens kartläggning utgår från uppgifter från skolenheterna och omfattar behörighet i olika ämnen, årskurser och skolformer. Där till har huvudmannen veckovisa möten med rektorerna på skolenheterna där behörighet utgör en stående punkt. Huvudmannen analyserar även elevantal och demografiska förändringar och kartläggningen omfattar både nuläget och prognoser för kommande läsår. Utifrån kartläggningen ser huvudmannen att elevantalet väntas minska under de kommande åren, vilket påverkar behovet av personal.

Huvudmannen har också en bild av framtida behov kopplade till pensionsavgångar.

Utifrån målet att öka andelen behöriga lärare sammanställer huvudmannen behoven av behörighet på skolenheterna. Sammanställningen ligger till grund för dialoger mellan huvudmannen och rektorerna om hur de identifierade behoven ska åtgärdas, till exempel genom omfördelning av personal mellan enheter, rekrytering eller behörighetsgrundande utbildning. Exempelvis har huvudmannen, utifrån ett identifierat behov i svenska som andraspråk, genomfört en analys av möjliga insatser där behörighetsgrundande utbildning ingår. Även utifrån framtida behov omfattar kartläggning möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning i vissa ämnen och årskurser. Exempelvis har huvudmannen kartlagt behörigheten hos den personal som undervisar i förskoleklass inför ett införande av en tioårig grundskola.

Rektorn för Møllegårdens skola arbetar strukturerat med att kartlägga behov av behöriga lärare och förskollärare vid skolenheten. Rektorn sammanställer behoven av behöriga lärare och förskollärare återkommande under läsåret. Dels sker det i samband med tjänstefördelningen inför kommande läsår, dels vid veckovisa möten tillsammans med skolchefen, där behörighet utgör en stående punkt. I kartläggningsarbetet utgår rektorn från uppgifter om förskollärares och lärares legitimationer, förväntat elevantal samt pensionsprognoser. Kartläggningen omfattar även behovet av att öka behörigheten hos legitimerade lärare som undervisar i ämnen eller årskurser de saknar behörighet i. I sin kartläggning har rektorn exempelvis identifierat ett behov av att behöriga lärare i engelska och naturorienterande ämnen. Rektorn planerar att möta dessa behov genom rekrytering samt genom att undersöka förutsättningarna för behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal. Genom kartläggningen har rektorn även identifierat ett behov av behöriga lärare i ämnet bild och har undersökt möjligheten att tillgodose behovet genom behörighetsgrundande utbildning. Rektorn har även en bild av framtida behov, exempelvis kopplat till pensionsavgångar och förändrade behörighetskrav inför införandet av en tioårig grundskola. Sammantaget kartlägger rektorn systematiskt behoven av behöriga lärare och förskollärare och behovet av behörighetsgrundande utbildning på både kort och lång sikt.

Arbetsfördelning och samverkan

Det finns en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna i kartläggningsarbetet. Huvudmannen och rektorerna samverkar genom återkommande dialoger och har en gemensam bild av behoven. Dialogen sker framför allt i veckovisa möten där behörighet på

skolenheterna är en stående punkt. Arbetet intensifieras i samband med tjänsteplanering och inför skolstart. Rektorer ansvarar för att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare vid sina respektive skolenheter samt för att sammanställa underlag till huvudmannen. Utifrån underlaget undersöker huvudmannen vilka strategier rektorerna har för att hantera situationer där behöriga lärare saknas. Den samlade lägesbilden används som underlag för att prioritera åtgärder, såsom omfördelning av tjänster, rekrytering och behörighetsgrundande utbildning.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser utifrån identifierade behov

Huvudmannens kartläggning och analys av behovet av behöriga lärare ligger till grund för de insatser som beslutas. Insatserna riktas mot identifierade behov i organisationen och omfattar såväl specifika ämnen som demografiska förhållanden och förändrade krav i verksamheten. Exempelvis har huvudmannen genomfört insatser inom ämnena svenska som andraspråk och slöjd inom ramen för Lärarlyftet. Inför införandet av en tioårig grundskola har huvudmannen även prioriterat att förskollärare i organisationen ges möjlighet att läsa kompletterande behörighetsgrundande utbildning till grundlärare F-3.

Rektorn på Møllegårdens skola genomför insatser för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare utifrån identifierade behov. När behov av behörighet uppstår i ett ämne eller i förskoleklass vidtas riktade insatser. Exempelvis har rektorn, utifrån ett behov i ämnet bild, undersökt möjligheten att en fritidspedagog som utbildar sig till lärare i fritidshem läser in behörighet i ämnet bild. På skolenheten finns personal som genomgår arbetsplatsintegrerad lärarutbildning i naturorienterande ämnen och matematik, utifrån identifierade framtida behov i dessa ämnen. Sammantaget arbetar rektorn aktivt utifrån identifierade behov med insatser för att öka behörigheten med hjälp av behörighetsgrundande utbildning på kort och lång sikt.

Information, stöd och uppmuntran att delta i utbildning

Huvudmannen bedriver ett strukturerat arbete för att informera om de möjligheter som finns att delta i behörighetsgrundande utbildning och skapa förutsättningar för deltagande. Detta gör huvudmannen genom att information om utbildningar och statsbidrag kommuniceras till rektorerna, som för den vidare till personalen. Huvudmannen har exempelvis tagit fram informationsmaterial om professionsprogrammet som rektorerna använder i sin information till personalen. Vidare har förskollärare informerats om införandet av en tioårig grundskola och möjligheterna att läsa kompletterande utbildning till grundlärare F-3. Huvudmannen uppmuntrar deltagande i behörighetsgrundande utbildning utifrån identifierade behov, exempelvis i ämnet svenska som andraspråk, bland annat genom riktad information på nätverksträffar. Huvudmannen erbjuder stöd till lärare och förskollärare som genomgår behörighetsgrundande utbildning och har rutiner för hur stöden ska användas. Information om stöd finns tillgänglig via intranätet och personal som vill delta i behörighetsgrundande utbildning kan få stöd från rektorer eller huvudmannen med ansökningsprocesser, oavsett om initiativet kommer från dem själva eller utgår från av huvudmannen identifierade behov. Det

finns en struktur där huvudmannen beslutar om vilka som beviljas statsbidrag, medan rektorerna beslutar om lärare och förskollärare ska få stöd i form av avsatt tid för studier på sina skolenheter. Sammantaget bedriver huvudmannen ett strukturerat arbete för att informera om och skapa förutsättningar för deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Rektorn vid Möllegårdens skola informerar om de möjligheter som finns att delta i behörighetsgrundande utbildning och skapar förutsättningar för deltagande. Detta sker bland annat i samband med medarbetarsamtal där fortbildning är en stående punkt. Rektorn för även vidare information om planerade utbildningsinsatser, såsom professionsprogrammet, och tillgängliggör material från lärosäten i personalrummet. Rektorn ger stöd till lärare som genomgår behörighetsgrundande utbildning i form av tid, anpassning av tjänst och handledning.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning i samverkan. Huvudmannen planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning på övergripande nivå. Utbildningsinsatser samordnas utifrån identifierade behov och dialog förs med rektorerna om vilka möjligheter som finns när behov av utbildning uppstår i verksamheterna. Huvudmannen följer upp deltagandet genom att begära in förändringar i lärarlegitimationer från rektorerna samt genom dialog om avvikelser, exempelvis vid avbrutna studier. Huvudmannen följer även upp övergripande satsningar utifrån identifierade behov, exempelvis genom etablerade forum såsom nätverk i svenska som andraspråk, där både lärare som genomgår utbildning samt verksamhetschef och utvecklingsamordnare deltar. På skolenhetsnivå planerar och följer rektorn deltagande i behörighetsgrundande utbildning tillsammans med personalen. När behov identifieras i verksamheten eller när initiativ till utbildning kommer från enskild personal på skolenheten för rektorn en dialog med huvudmannen för att undersöka vilka möjligheter som finns. Rektorn planerar därefter deltagandet genom att se över upplägg och anpassa tjänst och schema så att studierna kan kombineras med arbetet. Uppföljning sker genom återkommande avstämningar med läraren. Exempelvis har rektorn tillsammans med en fritidspedagog som genomgår behörighetsgrundande utbildning följt upp och anpassat tjänstgöringsgraden utifrån förändrade behov under studietiden. Sammantaget planerar och följer huvudmannen och rektorn deltagande i behörighetsgrundande utbildning i samverkan samt följer upp insatserna på både övergripande nivå och skolenhetsnivå.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Karolina Hallenberg

Föredragande
Signerat av: Karolina Hallenberg

I handläggningen av ärendet har även utredaren Måns Holmstedt deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Besöket genomfördes av utredarna Karolina Hallenberg och Måns Holmstedt. Skolinspektionen besökte Møllegårdens skola och Karlshamns kommun den 14 – 15 april samt genomförde en digital intervju den 17 april 2026.

Møllegårdens skola omfattar förskoleklass, årskurs 1–9 samt fritidshem. Den här granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Det går cirka 220 elever på Møllegårdens skola. Skolenheten leds av en rektor. Skolverkets statistik läsåret 2024/2025 visar att 68,3 procent av lärarna är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga för (heltidstjänster). Av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att på Møllegårdens skola är 32 av 37 lärare legitimerade förskolelärare eller lärare. 10 av dessa undervisar i ämnen, årskurser eller en skolform som de inte är behöriga i.

Karlshamns kommun är huvudman för elva grundskoleenheter varav Møllegårdens skola är en. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) varierar mellan 68,3 procent och 85,1 procent vid huvudmannens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.